

Geachte heer/mevrouw,

Namens Dorpsraad Leende reageren wij op uw concept woonzorgvisie. Wij waarderen het dat er een woonzorgvisie is opgesteld. Graag willen wij enkele cruciale beleidspunten onder uw aandacht brengen.

Trends.

Naar onze mening ontbreekt een belangrijke groep 75+ alleenstaanden in deze paragraaf. Van belang is de conclusie uit de 'bevolkings- en woningbehoefteprognose Noord-Brabant':

'Van de huishoudens in de leeftijdscategorie van 75 jaar en ouder heeft 47% in 2018 een mobiliteitsbeperking. Met de aanhoudende groei van het aantal 75+ huishoudens zal dus ook een steeds groter deel van de (totale) huishoudensgroei betrekking hebben op huishoudens met een mobiliteitsbeperking.

Deze groei van huishoudens met mobiliteitsbeperkingen betreft voor bijna 93% alleenstaanden van 75 jaar en ouder. En alleenstaanden zijn kwetsbaarder, omdat zij geen partner hebben die eventueel mantelzorg kan bieden.'

Volgens onderstaande prognose groeit het aantal 75+huishoudens van 1.350 in 2023 naar 2.030 in 2040 (50,4%). Het aantal 75+alleenstaanden groeit van 655 in 2023 naar 1.055 in 2040 (61,1%)

Het aantal 75+alleenstaanden met beperkingen bedraagt ongeveer de helft en 32% van de helft wordt geconfronteerd met ernstige beperkingen; dat is dus de meest kwetsbare groep (bron: bevolkings- en woningbehoefteprognose Noord-Brabant). De groep van 75+alleenstaanden met ernstige beperkingen groeit dus van ongeveer 105 in 2023 naar ongeveer 170 in 2040 (61,9%).

Heeze-Leende, prognose Noord-Brabant 2023					Groei	Groei
	2023	2030	2035	2040	2023>2040	%
Inwoners	16.625	16.825	16.825	16.720	95	+ 0,6
Woningen	7.095	7.390	7.540	7.685	590	+ 8,3
Huishoudens	7.095	7.260	7.305	7.350	255	+ 3,6
Alleenstaanden	2.075	2.105	2.185	2.330	255	+ 12,3
65+ouderen	4.260	4.930	5.210	5.285	1.025	+24,1
75+huishoudens	1.350	1.650	1.820	2.030	680	+ 50,4
75+alleenstaanden	655	830	930	1.055	400	+ 61,1

De groei van 75+huishoudens en daarbinnen de groei van 75+alleenstaanden wijzen op een zeer zorgwekkende ontwikkeling in onze gemeenschap. Vooral voor de groeiende groep 75+alleenstaanden is tijdig passend wonen en wonen met zorg van groot belang.

Aanbevelingen wonen en zorg.

Thuis wonen zolang het kan:

- Het levensloopbestendig maken van woningen moet meer ondersteund en gestimuleerd worden door woningbouwvereniging en gemeente.
Voorstel: gratis huischeck voor bewoners vanaf 65 jaar zodat bewoners inzicht krijgen of de woning leeftijdsbestendig is.

- Voorlichting over een veilige woonomgeving, onveilige thuissituaties voorkomen voor bewoners vanaf 65 jaar. Beide voorstellen in samenwerking met o.a. ouderverenigingen.
- Stimuleren van Pre-Mantelzorgwoningen, mantelzorgwoningen en woningsplitsing.
Voorstel: maak transparante richtlijnen en regelgeving die voor burgers gemakkelijk toegankelijk zijn. Denk daarbij in mogelijkheden en doe vanuit de noodzaak
- Bevorder Buurt- en Wijkinitiatieven:
Voorstel: Gemeente ondersteun buurt- en wijkinitiatieven die gericht zijn op het creëren van een inclusieve en elkaar steunende gemeenschap voor o.a. ouderen en mensen met een zorgbehoefte. Creëer voorzorgcirkels: in wijken/buurtten maken burgers, zowel jong als oud, met elkaar afspraken om elkaar te helpen en te ondersteunen. Kan gaan om een variatie aan "diensten".
Voorstel: Gemeente stimuleer en faciliteer de samenwerking tussen organisaties op het gebied van welzijn, wonen en zorg.
- Verbetering van de Leefomgeving:
Voorstel: Initiatieven om de fysieke woon-en leefomgeving te verbeteren, zodat deze beter aansluit bij de behoeften van ouderen en mensen met een zorgvraag zoals het toegankelijk maken van openbare ruimtes, de loop -en fiets veiligheid van trottoirs en rijwegen.

Tenzij het niet meer kan:

Dan is doorstroming naar andere woonvormen noodzakelijk, maar dat moet wel kunnen.

Doorstromen gaat alleen gebeuren als er woningen opgeleverd worden. Wij zouden willen benadrukken dat kortst mogelijke doorlooptijden bij de ontwikkeling van bouwinitiatieven een essentiële voorwaarde zijn om doorstroming op gang te krijgen.

Uit het woononderzoek in Goirle blijkt dat een kwart van de 75+senioren bereid is te verhuizen, binnen het eigen dorp. Wonen in de eigen dorpskern is belangrijker dan wonen in de eigen wijk. Voorstellen:

- Creëer woon-leef-cirkels. Ouderen wonen geclusterd bij elkaar in hun eigen huis, waar zorg geleverd kan worden vanuit de 24 uursvoorziening, waar ontmoeting georganiseerd wordt en waar aan gezamenlijk welzijn, wonen en zorg inhoud wordt gegeven. Het is bovendien een middel om eenzaamheid tegen te gaan en sociale interactie te bevorderen.
- Nultreden en aangepaste (ouderen) woningen, met voldoende woonruimte (2-3 slaapkamers). Stimuleer en faciliteer innovatieve woonvormen zoals gemeenschappelijke woonprojecten voor ouderen of woonvormen waarbij verschillende generaties bij elkaar wonen.
- Stimuleer het gebruik van meer "flexibiliteit" in de te bouwen woningen. Bijvoorbeeld: gemakkelijk te splitsen en op den duur weer makkelijk te combineren, verplaatsbare woningen in de vorm van 'kant-en-klare' woningen uit de fabriek en kangoeroewoning/mantelzorgwoningen (een combinatie van twee zelfstandige woningen of wooneenheden onder één dak met een aparte voordeur en soms een intern afsluitbare verbindingsdeur).
- Doorstroming kan bevorderd worden door het bouwen van woningen en woonvormen (bijvoorbeeld serieuze CPO initiatieven) mogelijk te maken die aansluiten bij de woon- en zorgbehoeften van deze initiatieven.
- Beschikbaarheid van grond is voor deze voorstellen een voorwaarde.

Het verbaast ons dat de ontwikkeling van het woonzorg project Vogelshof in samenwerking met Leenderhof niet genoemd wordt. Dat is toch een belangrijke ontwikkeling die voorziet in een behoefte van onze verouderende gemeenschap.

Wat is nodig om dat mogelijk te maken:

Alle betrokken partijen denken bij het thema: welzijn, wonen en zorg meer aan oplossingen dan aan belemmeringen en onmogelijkheden. Vrijer denken kan hierbij helpen!! Gemeente stimuleert en faciliteert burger initiatieven om, voordat het te laat is, voor de eigen bewoners laagdrempelig de bouw van geschikte en passende woonruimte mogelijk te maken

- Neem een periode van 2 jaar voor een zorgvuldige inventarisatie.
Voorstel: Regelmatig worden (niet digitale) campagnes georganiseerd door gemeente en andere betrokken partijen o.a. ouderverenigingen om bewustwording te vergroten onder ouderen en hun families en te komen tot een goede inventarisatie van de benodigde zorg- en toekomstige woonbehoeften. Dat zou per 01-01-2026 moeten leiden tot een concrete blauw druk met potentiële locaties. Wij stellen de inzet van een Proces Manager voor: welzijn, wonen en zorg. Deze Proces Manager is verantwoordelijk voor het begeleiden van dit proces om te komen tot die blauwdruk per 01-01-2026.
- Gemeente en provincie zijn ruimhartig in het verlenen van bouwvergunningen, het interpreteren van woningwetgeving en het beschikbaar hebben/verwerven van bouwgrond. Naast particulier initiatief als gemeente ook daadkrachtig zijn. M.a.w. een transparant, soepel en ongecompliceerd gemeentelijk beleid voor woningsplitsing, erfdeling en andere woonvormen en gebruik van bouwmaterialen.
- Partners binnen de gemeenten zullen (meer) moeten samenwerken om de woonzorgvisie tot uitvoering te brengen. Voor burgers/betrokken ouderen en organisaties zal transparant moeten zijn wie met wie samenwerkt op welk(deel)gebied om zodoende overlapping, onduidelijkheid, leemtes en irritaties te voorkomen c.q. te verminderen.
- Ondersteuning van Zorg- en Mantelzorgers: De zorg en ondersteuning is nu sterk versplinterd. Er is noodzakelijk meer samenwerking nodig, gezien de krappe arbeidsmarkt, de overbelasting van mantelzorgers en het gegeven dat zorg zoveel mogelijk in de thuissituatie moet worden gegeven. Voorstel: Het bieden van middelen en trainingen aan familieleden en vrijwilligers die zorg verlenen, om hen te ondersteunen in hun rol.

Vitale kernen.

Goed wonen in vitale kernen', dat is de titel van het rapport. Volgens de provinciale prognose per eind 2023 zou dit het toekomstbeeld zijn voor Heeze-Leende tot 2040. Het aantal inwoners stijgt nauwelijks, het aantal jongeren en de middenklasse neemt af en 65+ groeit sterk.

Dat is niet het beeld dat past bij een vitale gemeenschap. Als dat beeld juist is, schetst het een zorgelijke ontwikkeling. Als we een werkelijk vitale gemeenschap willen behouden, maatschappelijke voorzieningen in stand willen houden, bedrijvigheid willen behouden en geen slaapgemeente willen worden, dan moet dit beeld gekanteld worden.

Heeze-Leende, prognose Noord-Brabant eind 2023					Groei	Groei
	2023	2030	2035	2040	2023>2040	%
Inwoners	16.625	16.825	16.825	16.720	95	+ 0,6
Woningen	7.095	7.390	7.540	7.685	590	+ 8,3
Huishoudens	7.095	7.260	7.305	7.350	255	+ 3,6
25 – 35	1.715	1.740	1.620	1.460	-255	- 14,8
35 - 65	6.575	6.260	6.070	6.050	-525	- 8,0
65+	4.260	4.930	5.210	5.285	1.025	+ 24,1

Wij plaatsen vraagtekens bij de geprognoseerde groei van het aantal inwoners en woningen voor de periode 2030 / 2035. Door de snelle groei van de Tech- en IT-sector in onze regio ontstaat een enorme uitbreidingsvraag. Deze wordt voor de regio tot en met 2032 geschat op ca. +52.700 arbeidsplaatsen. Deze groei kent ook een doorwerking op andere sectoren zoals zorg, onderwijs, kinderopvang en bouw. Sectoren die nu al met tekorten kampen.

Het lijkt ons buitengewoon onwaarschijnlijk dat deze schaa sprong onze gemeente voorbij zal gaan. Bovendien kan een zekere instroom door deze schaa sprong een verrijking van onze gemeenschap betekenen. Dat is in de laatste decennia niet anders geweest.

Daarnaast leeft bij vele inwoners (starters en middengroepen) van Leende de wens om een 'eigen woning' in Leende te kunnen bouwen.

Dorpsraad Leende is van mening dat er beleidsmatig gestuurd moet worden op een evenwichtig woonbeleid, enerzijds gericht op woonzorg, maar daarnaast gericht wordt op woningen voor 'eigen inwoners' in alle categorieën en op zekere instroom om de vitaliteit van onze kernen te versterken.

Inhoudelijk.

Het rapport heeft een sterk beschouwend karakter, maar is weinig of niet concreet als het gaat om: 'wat zou wanneer' gerealiseerd moeten worden en welke zijn de topprioriteiten, uitgaande van de verwachte ontwikkelingen in de komende jaren. Het rapport bevat vele goede bedoelingen en aanbevelingen, maar 2 of 3 absoluut concrete topprioriteiten of aanbevelingen ontbreken. We refereren bijvoorbeeld aan de paragrafen: 'wat gaan we doen', 'richtinggevend kader voor woonzorg initiatieven', maar ook andere. Niet alles zal even belangrijk zijn.

Het duidelijk aangeven van enkele concrete topprioriteiten of aanbevelingen ('wat zou wanneer') in het rapport schept helderheid. Die duidelijkheid heeft bovendien grote waarde voor onze inwoners, want dat is toch de doelgroep?

Bovendien bieden concrete topprioriteiten goede handvaten als het gaat om monitoring en evaluatie van dit soort complexe processen (zie paragraaf 5.5). Bij de partijen die betrokken zijn bij 'monitoring en evaluatie' in paragraaf 5.5 ontbreekt naar onze mening het betrekken van de doelgroep zelf of partijen die de doelgroep(en) vertegenwoordigen. In een vergrijzende gemeenschap zijn passend wonen en zorg toch essentiële voorzieningen waar iedereen mee te maken krijgt.

Wij waarderen de effort die blijkt uit de uitgebreidheid en gedetailleerdheid van het betreffende rapport. Toch vinden wij het rapport ontoegankelijk. Niet alleen voor burgers, maar ook voor geoefende goed opgeleide lezers is het lastig te verteren kost. Dat kan niet de bedoeling zijn. Wij zouden wensen dat juist deze materie, die direct onze inwoners betreft, bondig en helder op enkele pagina's neergezet zou kunnen worden. Daarmee kan deze informatie ook gedeeld worden met onze achterban.

De groep sessies.

Wij werden uitgenodigd deel te nemen aan een interactieve sessie in december 2023 betreffende de woonzorgvisie:

'Samen aan de slag in een interactieve sessie'. We willen de woonzorgvisie samen met u maken. Uw kennis en expertise zijn belangrijk om ervoor te zorgen dat deze visie breed wordt gedragen en dat we concrete afspraken kunnen maken over geschikte woningen, zorg, voorzieningen en ontmoetingsmogelijkheden.

Dorpsraad Leende betreurt het dat op die bijeenkomst plenair geen ruimte was om inhoudelijk bij te dragen aan de concept woonzorgvisie. De daarop volgende sessies, met name de sessie 'dromen', hebben wij ervaren als leuk maar weinig zinvol. Met dromen lossen we de problemen niet op.

Dorpsraad Leende.